

18. september 2006

UKA 2006/7
UKIU 2006/72

**Tungaviusumik atuarfiit namminersortitat angerlarsimaffimmilu
atuartitaaneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaanut
Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut**

pillugu

Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaata

ISUMALIUTISSIISUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaat
suliarinninnermini ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Lars-Emil Johansen, Siumut, Ruth Heilmannimut
sinniisussaq
Inatsisartunut ilaasortaq Otto Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Jens B. Frederiksen, Demokraatit

UKIU 2006-mi siullermeerinerup kingorna aalajangiiffigisassatut siunnersuut
ataatsimiititaliap misissorpaa imalu oqaaseqarfigissallugu:

Siunnersuutip imaarisaa

Tungaviusumik atuarfiit namminersortitat angerlarsimaffimmilu atuartitaaneq il.il.
pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 10, 15. april 2003-meersumi kapitali 5-imut
allannguutissatut siunnersuummik siunnersuuteqartoq saqqummiussaqarpoq. 10-30-
10-50 procentimik agguariaaseq aallaavigalugu aningaasalersuinissamik
aaqqissuussinissaq aalajangersimasumik siunnersuutigineqarpoq, tassa
tungaviusumik atuarfiit namminersortitat sanaartornermi aningaasartuutit 10 %-
iinik namminneq akiliisassallutik, Namminersornerullutik Oqartussat
sanaartornermut 30 %-imik taarsigassarsisitsisassallutik, kommunit sanaartornermut
10 %-imik taarsigassarsisitsisassallutik sanaartornermilu aningaasartuutit sinneri 50

%-it assersuutigalugu aningaaserivinnit imaluunniit realkreditinstitutimit taarsigassarsinikkut aningaasalersorneqartassallutik.

Tunngaviusumik atuarfiit namminersortitat aningaasaqarnerisa pitsaasumik sunniiviginissaat, taamaaliornikkullu ilaatigut tunngaviusumik atuarfiit namminersortitat pilersinniarneqarneranni oqilisaanissaq ilaatigullu angajoqqaat namminneq akiliutigisartagassaannik annikillisitsinissaq siunnersuutikkut siunertarineqarpoq. Taamaaliornikkut atuarfiit namminersortitat sapinngisamik inuiaqatigiinni amerlanerpaanit iluaqutigineqarsinnaanerit siunnersuuteqartup neriuutigaa.

Siunnersuummik ataatsimiititaliap suliarinninnera

Siunnersuummik ataatsimiititaliami suliarinninnissaq Naalakkersuisunit innersuussutigineqartoq Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaannit oqaatigineqassaaq. Tunngaviusumik atuarfiit namminersortitat angerlarsimaffimmilu atuartaaneq il.il. pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 10, 15. april 2003-meersoq naaportorlugu tapiissutigineqartartut atuatumut ataatsimut naatsorsuullugu ingerlatsinermut tapiissutaasartut illoqarfimmi atuatumut ataatsimut naatsorsuullugu Namminersornerullutik Oqartussat kommuninut tapiissutigisartagaasa naligigaat Nalakkersuisunit eqqumaffigeqquneqarpoq. Tapeeriaaseq taanna pitsaasutut atorsinnaasutullu Naalakkersuisunit nalilerneqarpoq.

Atuarfiit namminersortitat sanaartorneqartarnerat pillugu inatsisiliornermi inatsisitigut pisussaaffiliinnginnissaq, taamaalilluni sanaartortoqassatillugu pisortat taarsigassarsitsinissamut pisussaaffilerneqannginnissaat Naalakkersuisunit pingaartinneqartoq ataatsimiititaliap maluginiarppaa. Naalakkersuisuttaaq isumaqarput atuarfimmik namminersortitamik pilersitsisoqassappat immikkoortumut pilersaarut tamatumunnga naapertuuttumik iluarsivigineqartariaqartoq.

Atuarfinnik namminersortitanik sanaartorneq ilanngullugu 10-40-50-imik aqqissuussineq annertusineqassappat pisortat aningaasalersueqataassutaat (40 %-it) Landskarsip kisimiilluni pisussaaffigisariaqannginnerai isumaliutersuutit ilagisariaqaraat Naalakkersuisut aamma isumaqarput, meeqqammi atuarfiiinik nutaanik sanaartornerit Namminersornerullutik Oqartussat tamakkiisumik suliasarimmatigit.

Siuliani taaneqartutut Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu akornanni agguataareriaaseqarnissamik Naalakkersuisut siunnersuuteqarnerat ataatsimiititaliap maluginiarppaa. Naalakkersuisulli malillugit Namminersornerullutik Oqartussat akileeqataassuutigisartaagata 40 %-iusup kommuninut tunngasunik iluarsaaqqinnissamut atatillugu kommuninut tunniunneqartussaanaera ataatsimiititaliap pingaartutut maluginiaqquaa.

Aningaasalersueqataasarneq pillugu maleruagassiornerminni pisariaqartitat pioreersut tunngavigalugit sanaartugassatut pingaarnersiorlugit tulleriaariikkat mianerineqarnissaannik Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit aamma kaammattorneqarput. Illoqarfinni nunaqarfinnilu meeqqat atuarfii

iluarsarneqarnissaamik pisariaqartitsisut ataatsimiititaliap ilisimavaa. Atuarfitsialaap siunertaa piviusunngortinneqassappat tamatuma malitsigisaatut immikkoortumut annertunerusunik aningaasaliissuteqarnissaq pisariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Tusarniaaneq

Inatsisissatut siunnersuutip ataatsimiititaliamit taamatullu susassaqtunit allanit sukumiisumik misissorneqarnissaa Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliap assorsuaq pingaartissimavaa. Taamaattumillu siunnersuutip matuma aappassaaneeraneqarnissaa sioqqullugu tusarniaanerup ingerlanneqarnissaanik Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Iisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisorta qarfik ataatsimiititaliamit qinnuigineqarsimavoq. Inatsisip UPA 2000-imi saqqummiunneqarneranut atatillugu tusarniaaffigisat tusarniaaffigeqqinneqarnissaat ataatsimiititaliamit pingaartinneqarsimavoq. Taamaattumillu immikkoortoq UPA 2006-imut kinguartinneqarpoq. Tusarniaanissamut tassunga Naalakkersuisoqarfiup piffissaliussarigalua tusarniaanerup nalinginnaasumik sapaatip akunnerinik tallimanik piffissaliisarnermit sivikinnerusimavoq. Tamanna ataatsimiititaliamit assut ajuusaarnartinneqarpoq. Minnerunngitsumik tusarniaanerup killissarititaasup naanerani kommunimit ataasiinnarmit akissuteqartoqarsimanera ataatsimiititaliamit ajuusaarnartinneqarsimalluni. Taamaattumik kommunit ataasiakkaat naammattumik piffissaqartinneqarlutik tusarniaaffigineqarnissaat siunertarlugu Inatsisartut 2006-imi ukiakkut ataatsimiinnissaat sioqqulluarlugu ingerlanneqartussamik Naalakkersuisut tusarniaaqqinnissaat ataatsimiititaliamit inassutigineqarpoq.

Ilaatigut kommuninik tusarniaaqqinnissaq ataatsimiititaliamit pingaartinneqarsimavoq, inatsisissatummik siunnersuummik allassimammata aqqissuussaaneermik iluarsaaqqinnerup kingorna pisortat aningaasalersuutissaasa ilaannik komunit isumaginnittussanngornissaat. Piffissami 15. junimiit 4. september 2006-imut Naalakkersuisut inatsisissatut siunnersuut ukununga tusarniaassutigaa: KANUKOKA, Ilinniartitaanermut Ministereqarfik, K.I.K. aamma Nuuk Internationale Friskole. Tusarniaanerup siulliup 21. april 2006-imi naanera kingorna ukununga tusarniaanerup akissutit tiguneqarsimapput: Uummannaq kommune, Nuup Kommunea, Ilinniartitaanermut Ministereqarfik kiisalu KANUKOKA. Tusarniaanerup akissutit nassiunneqartut ilanngussatut ilanngunneqarput.

Tusarniaanerup akissuteqaammik KANUKOKA-p siunnersuutigaa taarsigassarsinnaaneermik aqqissuussineq kommuninut taamatullu Namminersornerullutik Oqartussanut inatsisitigut pisussaaffiliinertut ilusilerneqassanngitsoq, Namminersornerullutilli Oqartussanut kommuninullu taamaallaat periarfissaassasoq. 40 % tikillugu taarsigassarsitsinissamik periarfissiinikkut Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu eqaannerusumik iliuuseqarnissamut periarfissinneqassasut KANUKOKA-p aamma siunnersuutigaa. Inatsisitigut pisussaaffiliinermik inatsimmi ilanngussinissamik KANUKOKA-p eqqarsarnartoqartitsinera kommuninut pingasuusunit tusarniaanerup akissuteqaatikkut taparserneqarpoq.

„...pingaaruteqarluinnassaaq aningaasat taarsigassarsiatut immikkoortinneqartut meeqqat atuarfianni nalinginnaasumi aserfallatsaaliinermut/nutarterinermut/nutaamik sanaartornermut aningaasaliissutinit ilanngaatigineqannginnissaat" tusarniaanermut akissuteqaammimi Nuup Kommuneata erseqqissarpaa. Nuup Kommuneani Meeqqanut Kulturimullu Ataatsimiititaliami Siumup Inuit Ataqtigiillu ilaasortaataasa siunnersuummik itigartitsinertik nalunaarutigaa, Demokraatilli Nuup Kommuneani Meeqqanut Kulturimullu Ataatsimiititaliami ilaasortaataasa siunnersuut maanna ilusimisut iluseqartoq tarperseraat.

Sisimiut tusarniaanermut akissuteqaammimi ima nalunaaruteqarpoq:
„Taarsigassarsinissamik aqqissuussisoqassappat Sisimiut Kommuneat isumaqarpoq tamanna Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu kisimik periarfissarisariaqaraat atuarfillu namminersortitaasoq inatsisitigut piunasaqarsinnaanani, tamatumami kingunerisinnaammagu Namminersornerullutik Oqartussat kommunillu meeqqat atuarfiisa sanaartornerannut nutarternerannullu pisariaqartunut akissaarunnerat".

Ataatsimiititaliap innassuteqaataa

Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut, Demokraatit, siunnersuut maanna ilusimisut iluseqartoq taperserpaat.

Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut, Siumut, Inuit Ataqtigiit Atassullu, ima oqaaseqarumapput: Ilinniartitaanermut tunngasut sapinngisamik annertunerpaamik patajaallisaavigiumallugit Namminersornerullutik Oqartussat atuarfiit namminersortitat pillugit inatsit, immikkoortumi innuttaasut namminneq sulissutiginnissinnaanerannik akuusinnaanerannillu periarfissiisoq akuersissutigaa. Aqqissuussinermi ilinniartumut ataatsimut naatsorsuullugu tapiissuteqartarneq tunngaviuvoq, taamaaliornikkut pisortat tapiissutigisaat pisortat sipaaruteqarnerisigut annertuutigut illuatungilerneqartarlutik. Taama tunngaveqarnikkut angajoqqaat akuunissamat *aamma* pisortat atuarfeqarneranni pitsaassusissatut piunasaqaatit attatiinnarneqarnissaannut pisortat periarfissaasa taperserpeqarnissaat qulakkeerneqarpoq. Amerlanerussuteqatut isumaat malillugu atuarfiit namminersortitat pillugit inatsimmik qanorluunniit inerisaaqqinnermi mianerisariallit taakku marluk tamarmik naapisinneqarsinnaasariaqarput.

Aqqissuusinnissatulli siunnersuutigineqartup kingunerissavaa atuarfinnik namminersortitanik sanaartornermi tapiissuteqartarnissap inatsisitigut piunasaqaataalernissaa, tamatumalu kingunerissallugu sanaartornermut aningaasaliussat killeqaqisut pissarsiariniarneranni atuarfinnik namminersortitanik sanaartornissamik qinnuteqaatit pisortat sanaartugassatut suliassaataannut atatillugu *salluutinneqartalernissaat*. Taama aqqiinnissaq amerlanerussuteqartunit taperserneqasinnaangilaq, taamaattumillu Naalakkersuisut kommunillu tusarniaavigineqartut siunnersuummik maanna ilusimisut iluseqartumik itigartitsinerat taperserneqarluni.

Iliuutsilli pisortat qinnuteqartarnerat assigalugu sanaartornermut aningaasaliussanik qinnuteqarnissamik atuarfinnut namminersortitanut periarfissiisut ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartunit ammaffigineqarput, tamannami atuarfiit namminersortat pillugit inatsimmi siunertanut naapertuummat. Tusarniaanermili akissuteqaatitut tiguneqartut mianerissagaanni meeqqat atuarfianni sanaartugassatut kissaatigineqartut tamakkiisut iluanni tulleriinnilersuinermi sanaartugassatut suliassap qanoq inissinneqarnissaanik pituttugaanngitsumik naliliinikkut sanaartugassanut aningaasaliussat agguanneqartarnissaat, aningaasaliissutigineqartussat aningaasat sanaartugassamut tamakkiisumik atugassat 40 %-ii qanngertassanngikkaat kiisalu sanaartugassatut suliassap pilersaarutaasutut annertussuseqarluni ingerlanneqartarnissaa piumasaaqatigalugu qinnuteqaatigineqartunit annikinnerusumik aningaasaliisoqarsinnaanissaa piumasaaqaataasariaqarpoq.

Taamaattumik tunngavinnut taaneqartunut naapertuuttumik allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaq amerlanerussuteqartut toqqarpaat siunnersuullu allannguuteqartillugu akuersissutigineqassasoq inassuteqaatigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu **ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut**, Siumut, Inuit Ataqatigiit Atassullu, allannguutissatut siunnersuutip ilanngunneqartup akuersissutigineqarnerata kingorna siunnersuut iluserilikkamisut iluseqartoq akuersissutigineqassasoq inassutigaa.

Ataatsimiititaliamit ikinnerussuteqartut, Demokraatit, siunnersuut maanna ilusimisut iluseqartoq akuersissutigineqassasoq inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni Inatsisartut Kultureqarnermut Ilinniartitaanermullu Ataatsimiititaliaata siunnersuut aappassaanigassanngortippaa.

Juliane Henningsen,
siulittaasoq

Kristian Jeremiassen,
siulittaasup tullia

Lars-Emil Johansen

Otto Jeremiassen

Jens B. Frederiksen